

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Οικολογία -Παγκόσμια και Τοπική κληρονομιά

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Δεκέμβριος 2021-
Ιανουάριος 2022

ΤΙΤΛΟΣ Φύλαξε το μην πετάς, ανακύκλωσε με μας

ΣΧΟΛΕΙΟ: Νηπιαγωγείο Νεάπολης

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε και από τα δύο τμήματα του Νηπιαγωγείου από τις Νηπιαγωγούς:

- Αμπατζίδου Συμέλα
- Τσώνη Βασιλική
- Βούλγαρη Αθανασία

Το πρόγραμμα υπάρχει στο αποθετήριο του ΙΕΠ. Κατά την υλοποίησή του έγιναν κάποιες αλλαγές σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα των παιδιών.

Ευχαριστούμε πολύ τους γονείς για την ανταπόκρισή τους και τη βοήθεια που προσέφεραν στην υλοποίησή του.

Φιλοσοφία –Σκοπιμότητα προγράμματος

Το παρόν πρόγραμμα ανήκει στη θεματική «Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη» (ΙΕΠ, 2014). Αφορμή για το σχεδιασμό του προγράμματος αποτέλεσε η ανάγκη διαμόρφωσης κατάλληλων στάσεων και δεξιοτήτων στα παιδιά μικρής ηλικίας, σχετικά με σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα. Οι σύγχρονες κοινωνίες, των οποίων κύρια πρακτική αποτελεί η υπερκατανάλωση αγαθών καταφεύγουν αναπόφευκτα σε κατασπατάληση φυσικών πόρων και ενέργειας, καθώς και στην παραγωγή τεράστιου όγκου απορριμμάτων.

Είναι σαφές ότι εάν οι σύγχρονες κοινωνίες επιδιώκουν μία βιώσιμη μελλοντική πορεία, είναι απαραίτητο να οργανώσουν την ορθολογική διαχείριση των απορριμμάτων τους με έμφαση στη μείωση της παραγωγής των προϊόντων και την ανακύκλωσή τους. Επομένως, η αλλαγή στάσεων και

συμπεριφορών και η ανάληψη δράσης είναι προαπαίτηση για τους μελλοντικούς πολίτες ολόκληρου του πλανήτη. Τί είναι όμως τα απορρίμματα; «...δεν είναι τίποτε άλλο από υλικά ή αντικείμενα που βρίσκονται σε στερεή ή ημιστερεή .....και, τα οποία ο άνθρωπος θεωρεί άχρηστα, δηλαδή ότι δεν έχουν απολύτως καμία χρησιμότητα και αξία. Άρα πρόκειται για υλικά που επιθυμεί να απομακρυνθούν από κοντά του, καθώς είτε του καταλαμβάνουν το χώρο, είτε του προσβάλουν την αισθητική ή ακόμα φαίνεται να αποτελούν κίνδυνο για την υγεία του.» (Γαβριλάκης, 2000, σελ. 5)

Η βασικότερη πρακτική μείωσης των απορριμμάτων στην Ελλάδα είναι η ανακύκλωση και αποτελεί τη σημαντικότερη πτυχή διαχείρισής τους (Ηλιοπούλου, 2016). Η ευαισθητοποίηση στα περιβαλλοντικά προβλήματα, η παρουσίαση φιλοπεριβαλλοντικών στάσεων, καθώς και η οργάνωση σχετικών δράσεων είναι σημαντικό να ξεκινούν από πολύ μικρή ηλικία, ώστε να λειτουργούν παρεμβατικά στη διαμόρφωση φιλικών προς το περιβάλλον αξιών, στάσεων και συμπεριφορών (Mackey, 2012). Σύμφωνα με έρευνες, η περιβαλλοντική εκπαίδευση που εστιάζει σε βιωματικές και ενεργητικές στρατηγικές, με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η επίλυση προβλημάτων, η οργανωτική ικανότητα για την ανάληψη δράσης είναι πιθανότερο να προετοιμάσει επαρκέστερα παιδιά και άρα, πολίτες, ώστε να αποτελέσουν σημαντικούς παράγοντες αλλαγής προς ένα βιώσιμο μέλλον (Ardoi et al., 2013)

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι να γίνει κατανοητό από τους/τις μαθητές/τριες ότι τα απορρίμματα είναι αποτέλεσμα της ανθρώπινης δραστηριότητας και η διαχείρισή τους αποτελεί σημαντικότερη ευθύνη όλων, μικρών και μεγάλων.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Οι επιμέρους στόχοι αφορούν στη διαμόρφωση συμπεριφορών και στρατηγικών:

(α) ελέγχου της ανεξέλεγκτης ρίψης απορριμμάτων,

(β) ορθολογικής διαχείρισής τους (συλλογή και αποκομιδή) και

(γ) ανακύκλωσης.

Ακολουθώντας τις φάσεις της διερευνητικής μάθησης (Kotsari & Smyrnaioy, 2017), αξιοποιώντας τις ρουτίνες σκέψης στη ροή των μαθησιακών δραστηριοτήτων, τις δυνατότητες που παρέχει η ψηφιακή μάθηση οι μαθητές/τριες εμπλέκονται ενεργά στην οικοδόμηση της γνώσης και αποκτούν δεξιότητες μάθησης, νου, δεξιότητες κοινωνικής ζωής και ενσυναίσθησης, καθώς και δεξιότητες τεχνολογίας.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΧΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Α) Δημιουργικότητα, Ψηφιακή κριτική σκέψη, Συνδυαστικές δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας, επικοινωνίας και συνεργασίας

Β) Δεξιότητες Ζωής Αυτομέριμα, Κοινωνικές δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και Ευαισθησία, Προσαρμοστικότητα, Υπευθυνότητα

Γ) Δεξιότητες της τεχνολογίας, Δεξιότητες δημιουργίας, Δεξιότητες ανάλυσης και παραγωγής περιεχομένου σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα, Δεξιότητες διεπιστημονικής και διαθεματικής χρήσης των νέων τεχνολογιών

Δ) Δεξιότητες του νου Οργανωσιακή σκέψη, Μελέτη περιπτώσεων και Επίλυση προβλημάτων, Κατασκευές, παιχνίδια, εφαρμογές, Ρουτίνες σκέψης και αναστοχασμός

Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Οι προαπαιτούμενες γνώσεις των παιδιών αφορούν: (α) στις εμπειρίες και βιώματα σε σχέση με τη διαχείριση των απορριμμάτων μέσα από τις προσλαμβάνουσες που έχουν από το οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον και (β) στη δεξιότητα «σύρε και άσε» για τη χρήση ψηφιακών εργαλείων.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1^ο

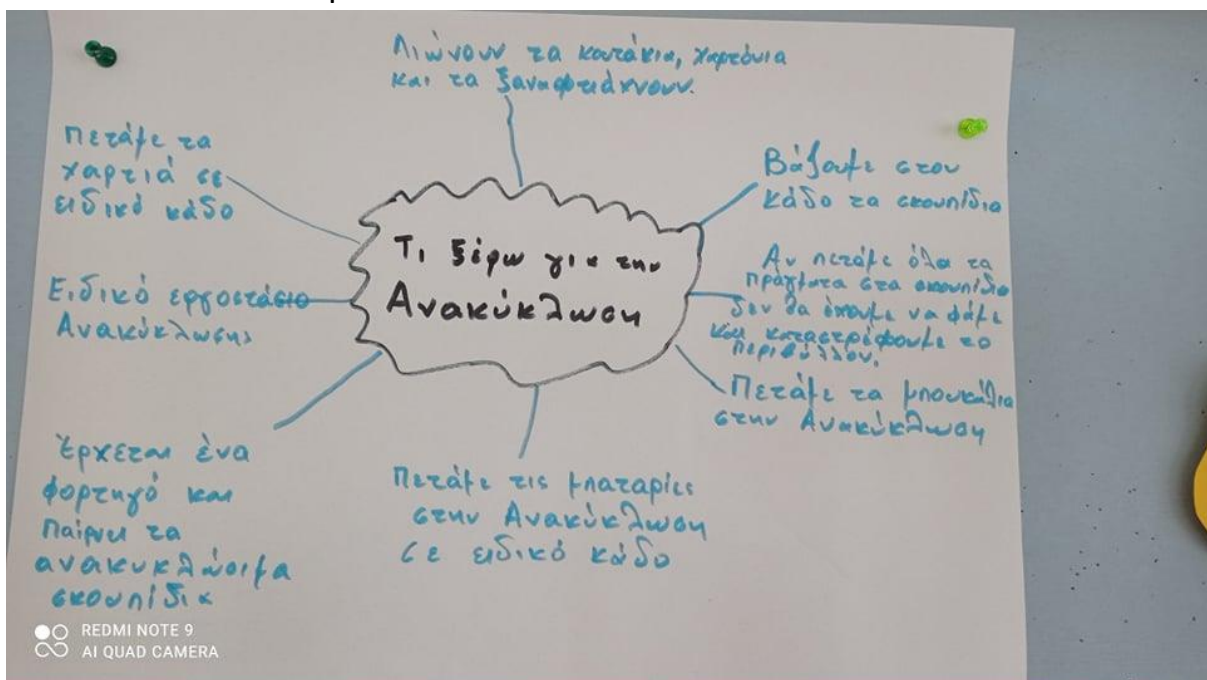
ΤΙΤΛΟΣ: Τι σημαίνει Ανακύκλωση;

ΣΤΟΧΟΙ Οι μαθητές/τριες διερευνούν ερωτήματα σχετικά με το θέμα της διαχείρισης των άχρηστων αντικειμένων και αναφέρουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους σχετικά με τα απορρίμματα. Καλλιεργούνται οι εξής δεξιότητες

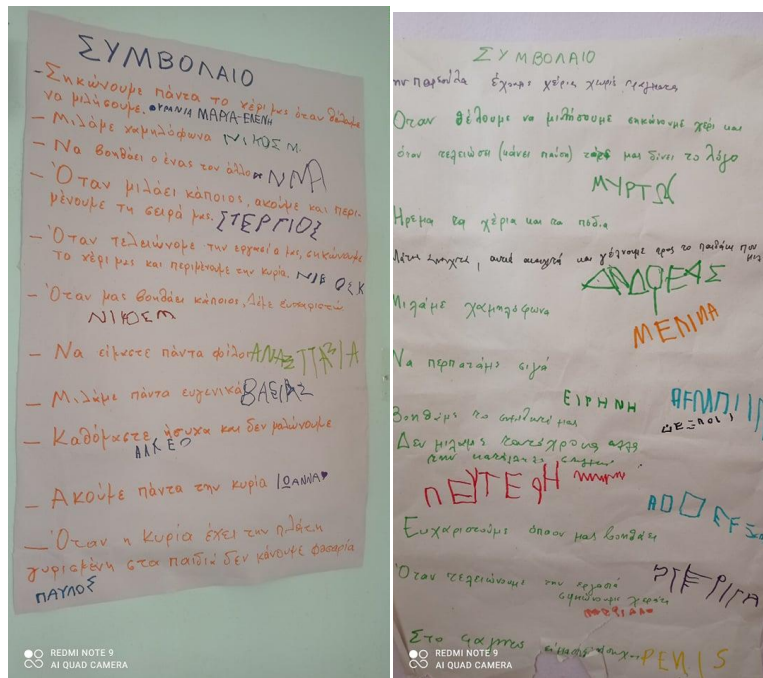
- Δεξιότητες Μάθησης - Κριτική σκέψη, Επικοινωνία
- Δεξιότητες Μάθησης: Συνεργασία, Δημιουργικότητα, Επικοινωνία.
- Δεξιότητες Νου: Επίλυση Προβλήματος
- Δεξιότητες Ζωής: Κοινωνική Ενσυναίσθηση και Ευαισθησία, Υπευθυνότητα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ερέθισμα: με αφορμή τη συγκέντρωση του χαρτιού και του πλαστικού από τους υπαλλήλους της Εταιρείας Διαχείρισης Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας (ΔΙΑΔΥΜΑ) εισάγουμε το θέμα της σωστής διαχείρισης των σκουπιδιών και την έννοια της Ανακύκλωσης. Συμπληρώνουμε ένα ιστόγραμμα προσπαθώντας να ανιχνεύσουμε τις πρότερες γνώσεις των παιδιών πάνω στο θέμα.

Οι μαθητές/τριες συστήνονται έτσι με το θέμα της Ανακύκλωσης. Αποφασίζουν να ακολουθούν όλοι τους κανόνες του συμβολαίου που είχαν συνάψει σε προηγούμενο εργαστήριο για τη διερεύνησή του σε κλίμα συνεργασίας.

Γίνεται συζήτηση για τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαμε να συγκεντρώσουμε πληροφορίες και αποφασίζουμε:

- να προσκαλέσουμε στο σχολείο μας εκπροσώπους της εταιρείας της Ανακύκλωσης για να λύσουν τις απορίες μας.
- Τα παιδιά αναλαμβάνουν να παρατηρήσουν τον περιβάλλοντα χώρο γύρω από την γειτονιά τους και να μας μεταφέρουν τις εντυπώσεις τους
- να συγκεντρώσουμε βιβλία σχετικά, για να μας βοηθήσουν να βρούμε απαντήσεις στα ερωτήματά μας.
- να ψάξουμε πληροφορίες στο διαδίκτυο
Καταγράφουμε τις ιδέες μας.

2° ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

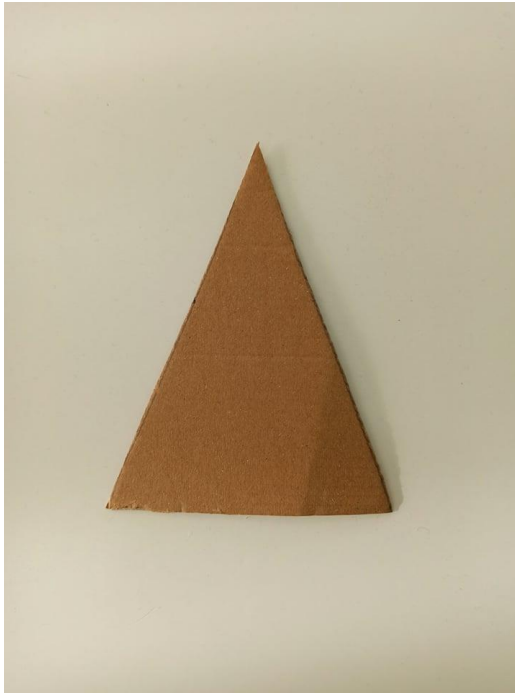
ΤΙΤΛΟΣ: Μαθαίνω να προστατεύω το περιβάλλον

ΣΤΟΧΟΙ

- Να έρθουν σε επαφή με την έννοια της ανακύκλωσης
- Να επιλέγουν και να χρησιμοποιούν δημιουργικά διάφορα ανακυκλώσιμα και άχρηστα υλικά
- Να αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητα τους
- Να αναπτύξουν τη λεπτή κινητικότητα
- Να δημιουργούν καλλιτεχνήματα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν τα βίντεο (Εκπαιδευτικό υλικό: Ο Πέρι το Περιβάλλον και η Άννα η Ανακύκλωση) και καλούνται να παρατηρήσουν και να διαχειριστούν κριτικά τις πληροφορίες. Στη συνέχεια, φτάνουν σε συμπεράσματα σε σχέση με την προσωπική τους κατάσταση.
- Αποφασίζουμε να παρατηρήσουμε τους κάδους στους δρόμους της πόλης μας και μοιραζόμαστε τις παρατηρήσεις που συγκεντρώσαμε στην ολομέλεια
- Επειδή η χρονική περίοδος που επεξεργαστήκαμε το πρόγραμμα της Ανακύκλωσης συνέπεσε με τη γιορτή των Χριστουγέννων αποφασίσαμε σε πρώτη φάση να φτιάξουμε τις κατασκευές τις χριστουγεννιάτικες με άχρηστα και ανακυκλώσιμα υλικά

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΕΝΤΡΟ ΑΠΟ ΧΑΡΤΟΝΙ,ΡΟΛΟ ΧΑΡΤΙ ΥΓΕΙΑΣ, ΚΟΥΜΠΙΑ ΚΑΙ ΒΑΜΒΑΚΙ

ΓΙΡΛΑΝΤΑ ΜΕ ΚΑΛΑΜΑΚΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΛΙΔΙ ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΤΟ ΠΛΑΣΤΙΚΟΥ ΜΠΟΥΚΑΛΙΟΥ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΜΕ ΑΧΡΗΣΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟ ΚΕΣΕΔΑΚΙΑ ΠΛΑΟΥΡΤΙΩΝ

ΧΙΟΝΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΕ ΧΑΡΤΙΝΟ ΠΙΑΤΟ

3^ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

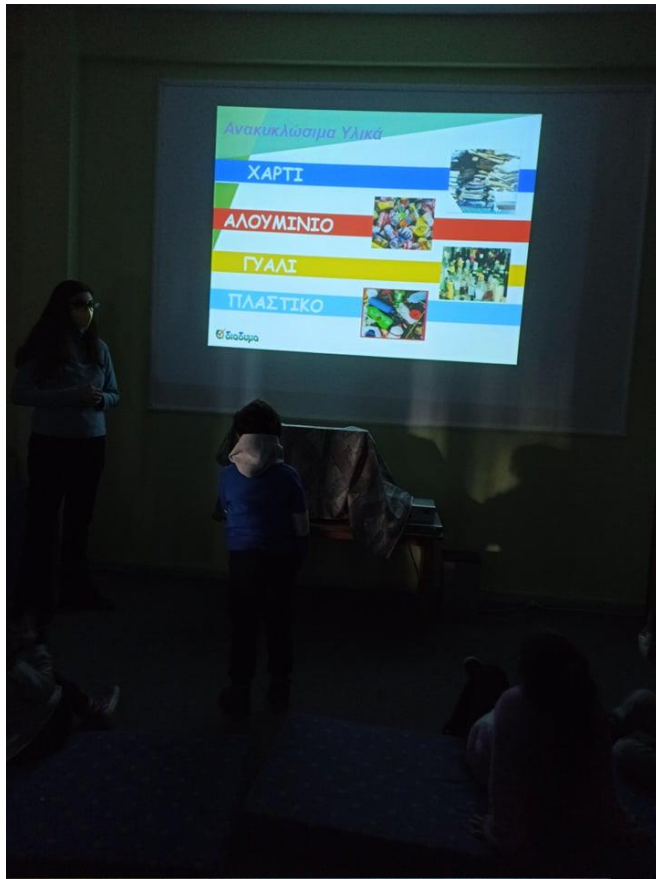
ΤΙΤΛΟΣ: Επίσκεψη της Εταιρείας Διαχείρισης Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας (ΔΙΑΔΥΜΑ) στο σχολείο μας

ΣΤΟΧΟΙ

- Να διευρύνουν τις γνώσεις τους για την ανακύκλωση
- Να μάθουν να ακούν και να παρατηρούν
- Να μάθουν να συλλέγουν πληροφορίες
- Να μάθουν να ξεχωρίζουν τα υλικά που ανακυκλώνονται και να τα ταξινομούν στο σωστό κάδο της ανακύκλωσης
- Να αναγνωρίζουν το σήμα της ανακύκλωσης και να το σχεδιάζουν

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

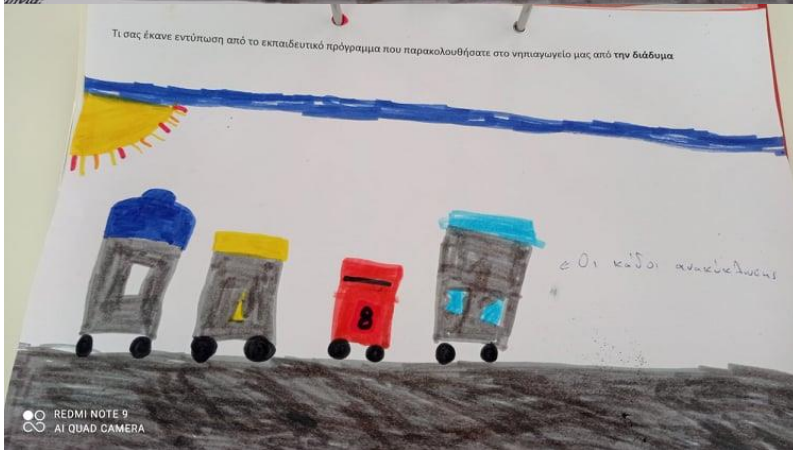
- Επικοινωνήσαμε τηλεφωνικά με την εταιρεία Διαχείρισης Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας (ΔΙΑΔΥΜΑ) και ορίσαμε την ημερομηνία που θα επισκεφτούν το σχολείο μας. Έγινε συζήτηση στην παρεούλα για τον τρόπο που πρέπει να συμπεριφερόμαστε σε μια τέτοια κατάσταση και καταγράψαμε τις απορίες μας. Η παρουσίαση της ΔΙΑΔΥΜΑ ήταν πολύ ενδιαφέρουσα για τα παιδιά. Μας παρουσίασαν βίντεο στον προτζέκτορα του σχολείου με τη διαδικασία της ανακύκλωσης, τα παιδιά είχαν τη δυνατότητα να πάρουν τις απαντήσεις στα ερωτήματα τους και στο τέλος για καλύτερη εμπέδωση βγήκαμε στην αυλή και ταξινομήσαμε ανακυκλώσιμα υλικά στους κάδους με το σωστό χρώμα ανάλογα με το υλικό τους.
- Επίσης μοιράστηκε σε όλους τους γονείς έντυπο υλικό με οδηγίες για σωστή εφαρμογή της ανακύκλωσης.
- Ακολούθησε συζήτηση στην παρεούλα για τις πληροφορίες που συγκεντρώσαμε και τα παιδιά αποτύπωσαν σε φύλλο εργασίας με τις ζωγραφιές τους, τις εντυπώσεις τους από αυτή τους την εμπειρία και τις παρουσίασαν στην ολομέλεια
- Μάθαμε το σήμα της ανακύκλωσης, το χρωμάτισαμε σε φύλλο εργασίας και το αναζητήσαμε σε αντικείμενα μέσα στην τάξη μας π.χ. την ώρα του κολατσιού μας σε συσκευασίες, στα ταπεράκια μας, στα μπουκαλάκια μας κ.λ.π. Έτσι θα μπορούμε να ξεχωρίζουμε τα πράγματα που ανακυκλώνονται και να είμαστε σίγουροι για αυτό.
- Μάθαμε τραγούδια για την Ανακύκλωση:
  - ✓ Ανακύκλωση-παιδική χορωδία Σπύρου Λάμπρου
  - ✓ Ο χορός της Ανακύκλωσης

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

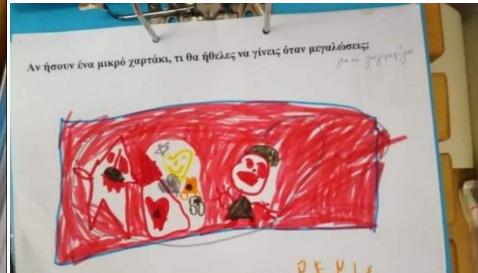
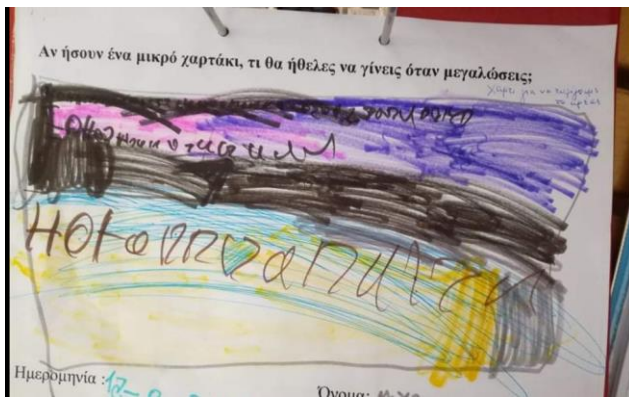
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΥΛΙΚΩΝ ΣΩΣΤΟ ΚΑΘΟ.ΜΟΙΡΑΣΤΗΚΕ ΕΝΤΥΠΟ ΥΛΙΚΟ ΣΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΜΕ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΣΩΣΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-ΖΩΓΡΑΦΙΖΟΥΝ ΤΙΣ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΥΜΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟ ΤΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-ΑΝ ΗΣΟΥΝ ΧΑΡΤΑΚΙ ΤΙ ΘΑ ΗΘΕΛΕΣ ΝΑ ΓΙΝΕΙΣ ΟΤΑΝ ΜΕΓΑΛΩΣΕΙΣ

ΜΕ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΜΠΟΥΚΑΛΙΑ ΦΤΙΑΞΑΜΕ ΤΑΙΣΤΡΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΠΟΥ ΠΕΙΝΑΝΕ

4^ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΤΙΤΛΟΣ: Παρατηρώ και ενεργώ

ΣΤΟΧΟΙ:

- Να καλλιεργούν την παρατηρητικότητα και την ερευνητική τους διάθεση
- Να συλλέγουν πληροφορίες
- Να ταξινομούν αντικείμενα με βάση κάποιο κριτήριο(χρώμα, υλικό)
- Να σειροθετούν

- Να ανακαλύψουν, να κατανοήσουν και να εφαρμόσουν βιωματικά τη γνώση που έχουν αποκτήσει σχετικά με τη σωστή διαχείριση των απορριμμάτων
- Να αναπτύξουν την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων
- Να αποκτήσουν οικολογική συνείδηση συμμετέχοντας έμπρακτα στην ανακύκλωση
- Να οργανώνουν και να παρουσιάζουν πληροφορίες
- Να προσανατολίζονται στο χώρο και να μάθουν να αποτυπώνουν μια διαδρομή στο χαρτί

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- . Οργανώνεται ένας μικρός περίπατος γύρω από το σχολικό κτίριο ώστε να παρατηρήσουν καλύτερα οι μαθητές τον περιβάλλοντα χώρο με στόχο: (α) να εντοπίσουν τους κάδους που υπάρχουν στη γύρω περιοχή και να τους καταγράψουν, (β) να παρατηρήσουν τυχόν προβλήματα σε σχέση με τα απορρίμματα και να τα καταγράψουν, (γ) να εξετάσουν κατά πόσο το περιβάλλον γύρω από το σχολείο είναι φροντισμένο επαρκώς και να καταγράψουν καλές πρακτικές διαχείρισης των απορριμμάτων που θα εντοπίσουν.

Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες:

- να καταγράψουν όπως μπορούν ότι σχετικό με το θέμα μας τους κάνει εντύπωση και να μας παρουσιάσουν τις σημειώσεις τους
- να εντοπίσουν τους κάδους της ανακύκλωσης και τους κάδους των απορριμμάτων
- να βγάλουν φωτογραφίες
- εάν χρειαστεί να συλλέξουν απορρίμματα και να τα ρίξουν στους σωστούς κάδους

Τα υλικά που χρειάστηκαν ήταν: χαρτιά, μαρκαδόροι, γάντια, μεγενθυτικός φακός, κινητά τηλέφωνα για τις φωτογραφίες, σακούλες
Στον περίπατο που πραγματοποιήθηκε η κάθε ομάδα ανέλαβε δράση:

Εντοπίσαμε σκουπίδια πεταμένα και τα παιδιά της αρμόδιας ομάδας τα συνέλεξαν σε σακούλες και τα πέταξαν στο σωστό κάδο. Τα σκουπίδια στον πράσινο κάδο και τα ανακυκλώσιμα στους κάδους της ανακύκλωσης που

συναντήσαμε στη διαδρομή μας προσέχοντας πάντα να πετάμε το καθένα στον αντίστοιχο κάδο ανάλογα με το υλικό του.

Στην επιστροφή στο σχολείο η κάθε ομάδα παρουσίασε στην ολομέλεια τα αποτελέσματα της αποστολής που είχε αναλάβει και σχολιάσαμε τα θετικά και τα αρνητικά που παρατηρήσαμε κάνοντας και τις δικές μας προτάσεις.

ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΜΕ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ

ΕΝΤΟΠΙΖΟΥΜΕ ΠΕΤΑΜΕΝΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΛΛΕΓΟΥΜΕ

ΕΝΤΟΠΙΖΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΔΟΥΣ

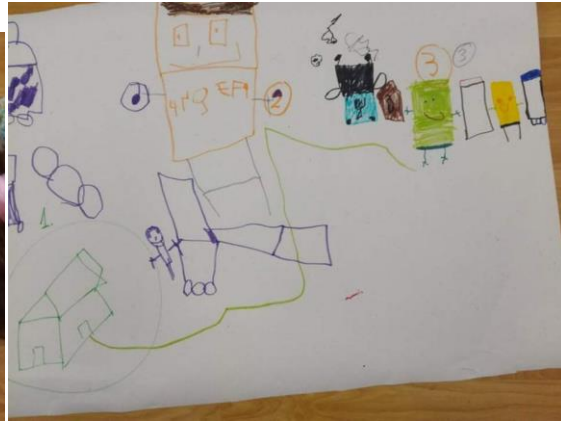

ΠΕΤΑΜΕ ΤΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΑ ΣΤΟ ΣΩΣΤΟ ΚΑΔΟ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΑΔΟ

ΟΤΑΝ ΓΥΡΙΖΟΥΜΕ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΤΙ ΚΑΤΕΓΡΑΨΑΝ

Στην παρεούλα γίνεται συζήτηση για τη διαδρομή που ακολουθήσαμε στον περίπατο. Από που ξεκινήσαμε που κατευθυνθήκαμε και που καταλήξαμε. Καλούνται να αποτυπώσουν ομαδικά καταρχάς και ατομικά στη συνέχεια τη διαδρομή που ακολούθησαν και τα όσα συνάντησαν στον δρόμο.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΥΝ ΣΕ ΧΑΡΤΙ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΤΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΜΕ.ΞΕΚΙΝΗΣΑΜΕ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ(ΑΡΙΘΜΟΣ 1) ΚΑΤΕΥΘΥΝΘΗΚΑΜΕ ΣΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ (ΑΡΙΘΜΟΣ 2) ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΞΑΜΕ ΣΤΟΥΣ ΚΑΔΟΥΣ (ΑΡΙΘΜΟΣ 3)

ΣΤΟΥΣ ΚΑΔΟΥΣ ΒΑΛΑΜΕ ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΠΟΥ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΝΟΥΝ ΚΑΙ ΣΕ ΚΑΘΕ ΚΑΔΟ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΑΜΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΜΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΛΩΣΣΑΣ-ΓΡΑΦΟΥΝ ΤΑ ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΝΤΑΙ

5^ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΤΙΤΛΟΣ: Μαθαίνω για την κομποστοποίηση. Μαθαίνω να γίνομαι ενεργός πολίτης.

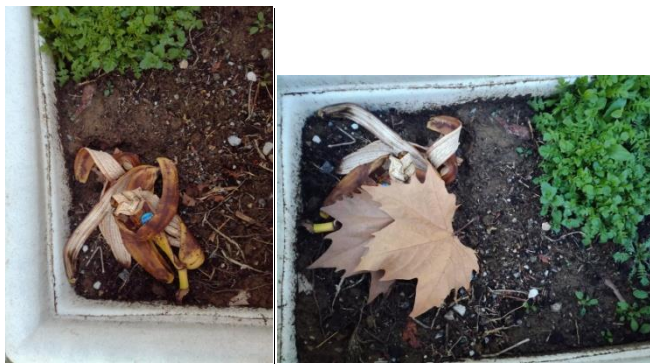
ΣΤΟΧΟΙ:

- Να ευαισθητοποιηθούν στην έννοια της κομποστοποίησης και να υιοθετήσουν στάσεις και δράσεις με σεβασμό στο περιβάλλον
- Να ξεχωρίζουν τα υλικά που ανακυκλώνονται και τα υλικά που κομποστοποιούνται
- Να κατανοήσουν την σημασία της γραφής ως μέσου επικοινωνίας μέσα από τη δημιουργία επιστολών
- Να ενθαρρύνονται να γράφουν όπως μπορούν
- Να συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση κειμένου μιας επιστολής και να μάθουν να βελτιώνουν τα κείμενα που δημιουργούν ακούγοντας τα, επεμβαίνοντας με διορθώσεις στο λεξιλόγιο και στη σύνταξη
- Να αναπτύξουν την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και να μάθουν να συνεργάζονται

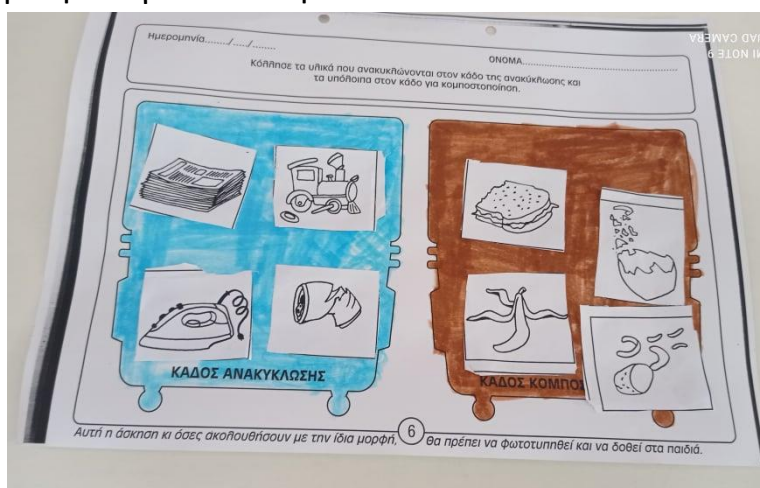
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Με αφορμή την εφαρμογή του προγράμματος της Διατροφής που υλοποιήσαμε, στο οποίο αναφερθήκαμε στην δυνατότητα αξιοποίησης των φλουδών από το κολασιό μας, είχαμε αποφασίσει να πειραματιστούμε. Ύστερα από συζήτηση και με την τεχνική του καταιγισμού των ιδεών αποφασίσαμε να βάλουμε τις φλούδες στο παρτέρι του σχολείου να τις σκεπάσουμε με φύλλα και να περιμένουμε

να δούμε τι θα γίνουν.

Σε συνέχεια λοιπόν της επεξεργασίας του θέματος, διαβάσαμε το βιβλίο Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΠΕΝ Η ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ, το αναλύσαμε και μάθαμε περισσότερα για την κομποστοποίηση. Πήραμε κι άλλες πληροφορίες μέσα από ένα σχετικό εκπαιδευτικό βίντεο(ΜΠΕΤΥ Η ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ) καθώς και από την παρουσίαση των εκπροσώπων της εταιρείας ΔΙΑΔΥΜΑ που επισκέφθηκε το σχολείο μας, που μας μίλησαν για τον καφέ κάδο.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ -ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ-.ΞΕΧΩΡΙΖΟΥΝ ΤΑ ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΣΩΣΤΟ ΚΑΔΟ.

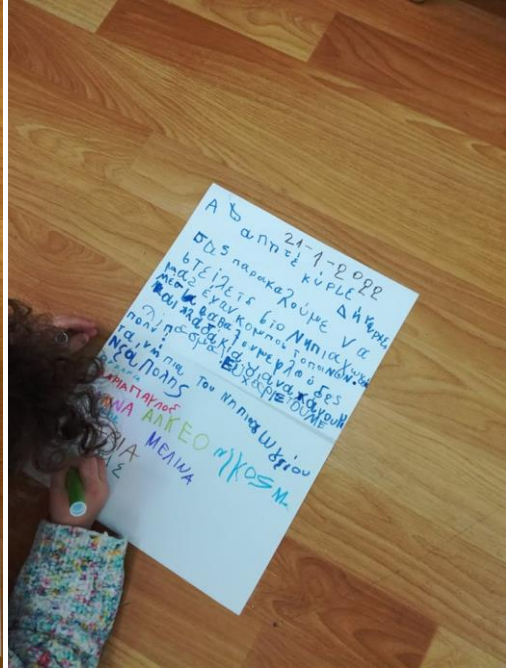
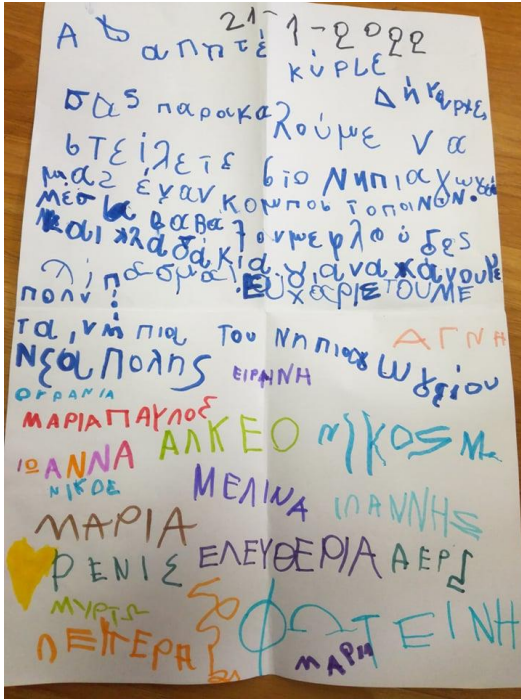
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ--ΒΟΗΘΑΜΕ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟ ΜΠΕΝ ΝΑ ΞΕΧΩΡΙΣΕΙ ΤΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΟΝΤΑΙ

Τα παιδιά ευαισθητοποιήθηκαν πολύ στο θέμα της κομποστοποίησης και βρεθήκαμε αντιμέτωποι με μια κατάσταση προβληματισμού: Τι μπορούμε να κάνουμε για να αξιοποιούμε σωστά τα αποφάγια μας και να προστατεύσουμε το περιβάλλον;

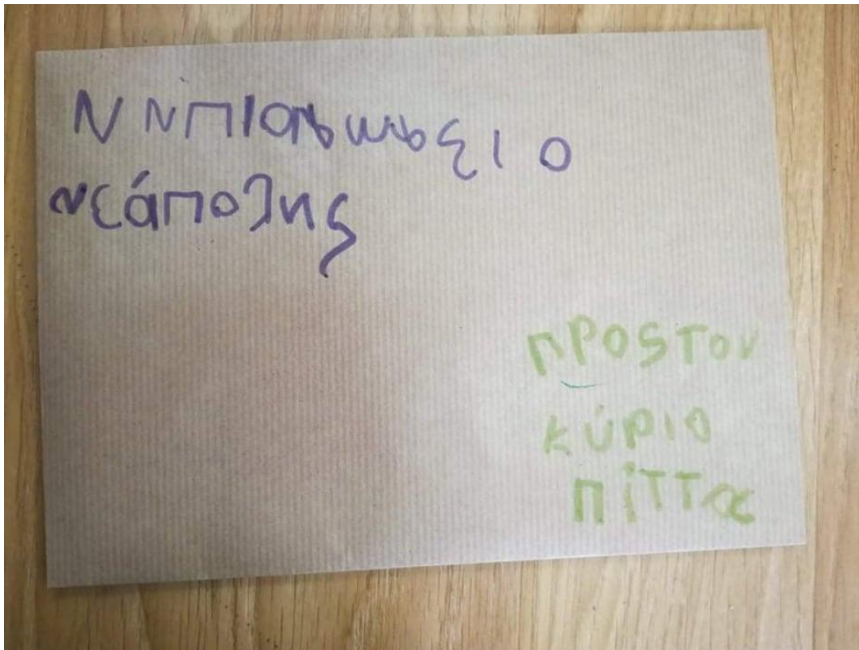
Χρειαζόμαστε κομποστοποιητή. Πως θα τον αποκτήσουμε όμως; Αποφασίσαμε λοιπόν με την παραίνεση της νηπιαγωγού να απευθυνθούμε στο δήμο για να μας βοηθήσει και να μας προμηθεύσει με κομποστοποιητή. Πως όμως θα μεταφέρουμε το αίτημά μας ;Ύστερα από συζήτηση αποφασίσαμε να γράψουμε μια επιστολή.

Πως όμως γράφεται μια επιστολή ,πως πρέπει να ξεκινήσουμε ,τι να γράψουμε στη συνέχεια και πώς; Ρωτάμε τα παιδιά τι νομίζουν πως πρέπει να γράψουμε στο κείμενο. Ύστερα από συζήτηση καταλήγουμε πως πρέπει να αναφέρεται τι ζητάμε και γιατί.

Τα παιδιά μας υπαγορεύουν το κείμενο κι εμείς καταγράφουμε ότι μας λένε. Στη συνέχεια διαβάζουμε το κείμενο στα παιδιά και κάνουμε διορθώσεις και αναθεωρήσεις, όσες φορές χρειάζεται, ώστε όλοι να συμφωνούμε με το τελικό κείμενο(κάποια παιδιά που ξέρουν να γράφουν αναλαμβάνουν, με τη βοήθειά μας, το γράψιμο του κειμένου).Εφόσον συμφωνούν όλοι βάζουν την υπογραφή τους.

Βάζουμε το κείμενο σε φάκελο και γράφουμε τα στοιχεία του αποστολέα και του παραλήπτη. Ένα παιδί αναλαμβάνει να το παραδώσει στον υπεύθυνο του δήμου με το γονέα του.

Η δράση μας αυτή είχε άμεσο αποτέλεσμα και σε λίγες μέρες έφτασε στο σχολείο μας ο κομποστοποιητής. Ο ενθουσιασμός των παιδιών ήταν μεγάλος που η πρωτοβουλία μας αυτή στέφτηκε με επιτυχία. Μπήκαμε στο διαδίκτυο, πήραμε πληροφορίες για την εφαρμογή της κομποστοποίησης, και όλοι μαζί ακολουθώντας τα βήματα των οδηγιών τον ετοιμάσαμε και πλέον εφαρμόζουμε κομποστοποίηση στο

νηπιαγωγείο μας. Μπήκαν πιστεύουμε έτσι οι βάσεις για να εξελιχθούν στο μέλλον σε ενεργοί πολίτες.

6^ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΤΙΤΛΟΣ: Φτιάχνω από χαρτί νέο χαρτί

ΣΤΟΧΟΙ:

- Να μάθουν πως γίνεται το ανακυκλωμένο χαρτί
- Να μάθουν να ακολουθούν τα βήματα μιας διαδικασίας
- Να μάθουν να πειραματίζονται
- Να μάθουν να κάνουν υποθέσεις, προβλέψεις και να ελέγχουν το αποτέλεσμα της προσπάθειάς τους

- Να μάθουν να αναδιηγούνται τα βήματα υλοποίησης μιας δράσης τους
- Να μάθουν να κάνουν μια λίστα
- Να μάθουν να αξιοποιούν δημιουργικά το ανακυκλωμένο χαρτί
- Να μάθουν να δραστηριοποιούνται ομαδικά για την κατασκευή μιας αφίσας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Αποφασίζουμε να φτιάξουμε ανακυκλωμένο χαρτί. Τι υλικά χρειαζόμαστε:

- ✓ Εφημερίδες
- ✓ Λεκάνη
- ✓ Νερό
- ✓ Μπλέντερ
- ✓ 1 Κουτάλα
- ✓ 1 σήτα περίπου 18 εκατοστών

Ετοιμάζουμε σημείωμα για τους γονείς στο οποίο τους ενημερώνουμε για τη δράση μας .Ζητάμε να μας βοηθήσουν να συγκεντρώσουμε τα υλικά που απαιτούνται για την υλοποίησή της. Οι γονείς ανταποκρίθηκαν στο αίτημά μας και ξεκινήσαμε τη διαδικασία:

- ✓ Κόψαμε τις εφημερίδες με τη βοήθεια των παιδιών σε μικρά κομμάτια μέσα σε μια λεκάνη και ρίξαμε αρκετό νερό. Τα αφήσαμε να μουλιάσουν μια μέρα
- ✓ Με μια κουτάλα τοποθετήσαμε το μείγμα στο μπλέντερ και το χτυπήσαμε μέχρι να γίνει πολτός
- ✓ Τοποθετήσαμε τον πολτό πάνω στη σήτα αφού προηγουμένως τον είχαμε ξεχωρίσει σε ομάδες στις οποίες ρίξαμε τέμπρα διαφόρων χρωμάτων για να τον χρωματίσουμε. Τον απλώσαμε καλά και τον πιέσαμε με τα χέρια για να βγει όλο το νερό έχοντας τοποθετήσει από κάτω έναν κουβά για να τρέξουν τα νερά

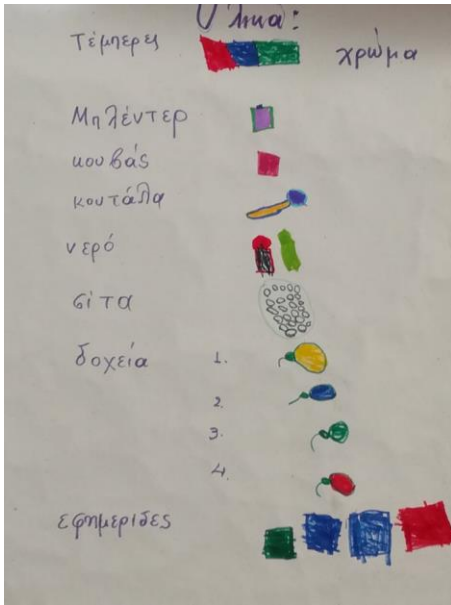
✓ Αφήσαμε το χαρτί να στεγνώσει καλά και ήταν έτοιμο προς χρήση

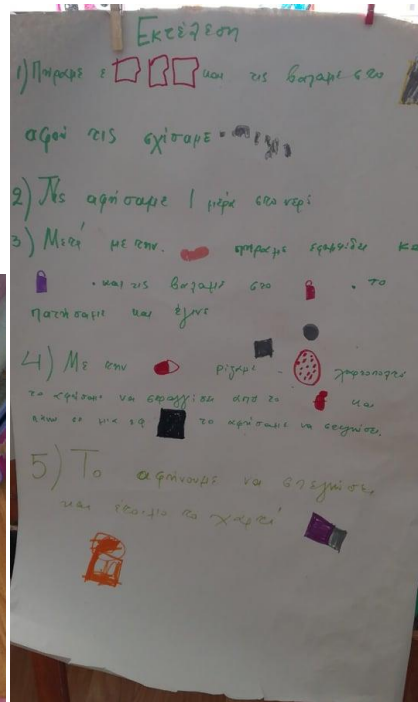
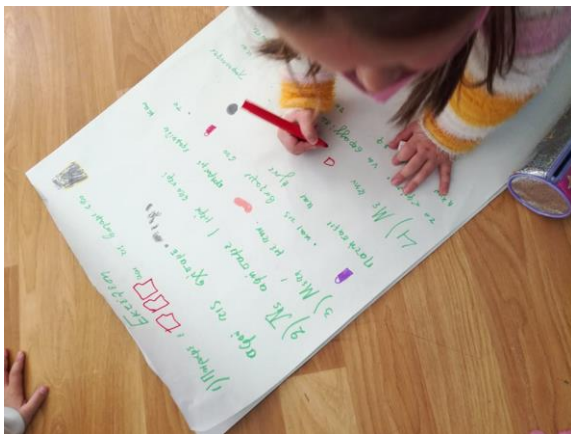

ΒΗΜΑ -ΒΗΜΑ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΝΕΝΟΥ ΧΑΡΤΙΟΥ

Το αποτέλεσμα της προσπάθειάς μας ήταν καταπληκτικό. Το οικολογικό χαρτί ήταν έτοιμο. Πως όμως φτάσαμε ως εκεί; Τι υλικά χρειαστήκαμε και ποια ήταν ακριβώς τα βήματα της εκτέλεσης;

Κάναμε λίστα με τα υλικά που χρειαστήκαμε

Και μια λίστα με αριθμημένα τα βήματα παρασκευής του οικολογικού χαρτιού

Πως όμως μπορούμε να αξιοποιήσουμε το νέο χαρτί;

Το ένα τμήμα του σχολείου μας αποφάσισε να κάνει με το ανακυκλωμένο χαρτί ημερολόγιο και το άλλο μικρά καδράκια με την τεχνική του κολάζ

Συνταγή για οικολογικό χαρτί

Κόβουμε τις εφημερίδες σε μικρά κομμάτια. Τις βάζουμε σε κουβά και προσθέτουμε μπόλικο νερό. Αφήνουμε 1 μέρα να μαλακώσουν. Την επομένη πολτοποιούμε στο μπλέντερ τις εφημερίδες και φτιάχνουμε χαρτοπολτό. Με τη κουτάλα ρίχνουμε χαρτοπολτό πάνω σε μία σήτα και με ένα κομμάτι εφημερίδα τον πατάμε για να στραγγίσει και να ισιώσει! Αφήνουμε σε ζεστό μέρος να στεγνώσει και έτοιμο το χαρτί μας!

Νηπιαγωγείο Νεάπολης Κοζάνης, 2021-2022

Psuis

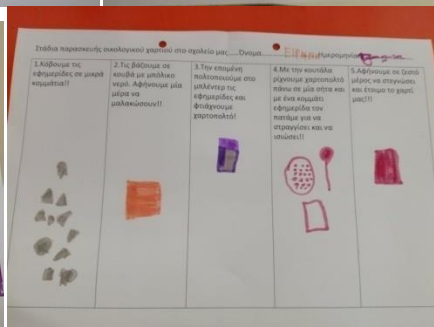
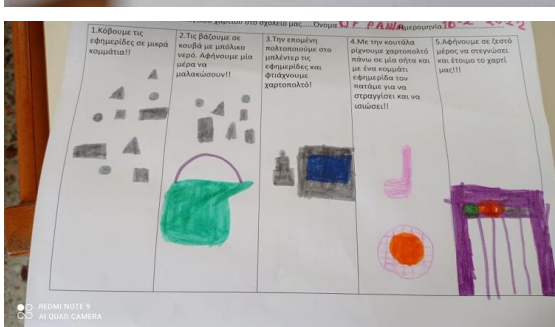
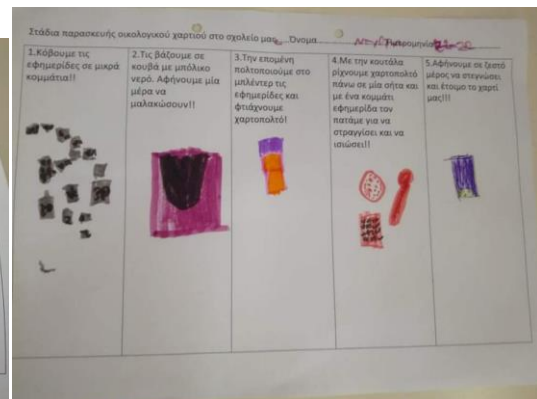
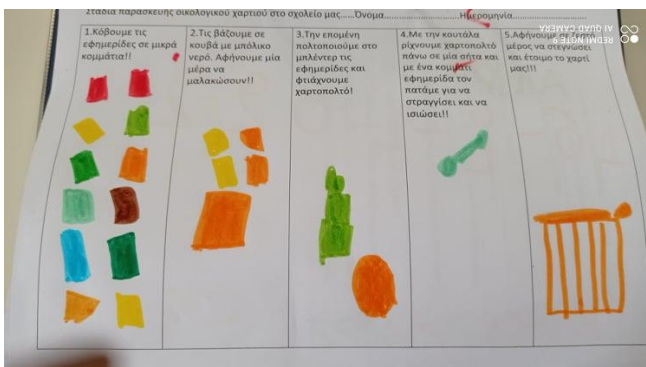

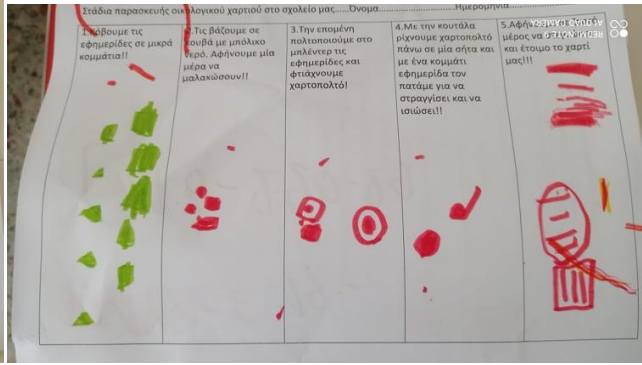
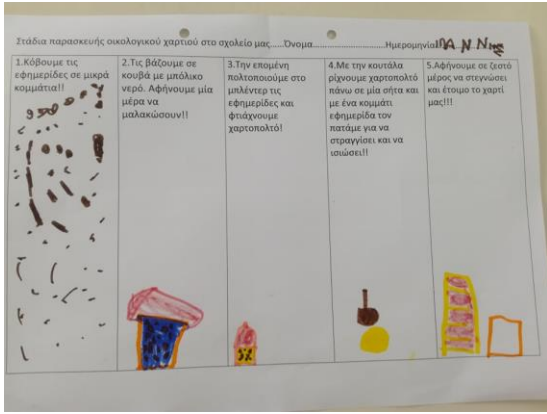
Στο πίσω μέρος από τα ημερολόγια και τα καδράκια κολλήσαμε τη συνταγή εκτέλεσης του οικολογικού χαρτιού

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΦΗΣΑΝ ΤΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΑΝ ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΚΟΛΑΖ

Τα παιδιά συμπλήρωσαν φύλλο αξιολόγησης με τα στάδια παρασκευής του οικολογικού χαρτιού

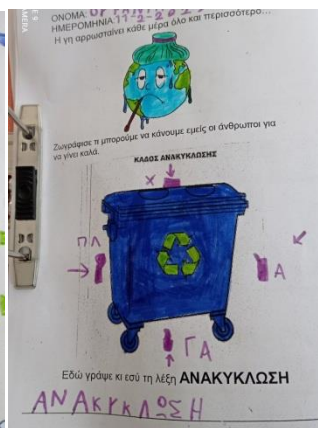
Το ημερολόγιο του άλλου τμήματος είχε και αυτό οικολογικό χαρακτήρα αφού φτιάχτηκε με υλικά: ένα cd που δεν χρειαζόμασταν ποια, την εικόνα της γης που αγαπάμε και φροντίζουμε, ξυλοκορδέλα και ένα μήνυμα που να μας θυμίζει πως μπορούμε να έχουμε τη γη μας πάντα χαρούμενη. Το μήνυμα επιλέχτηκε υλοποιώντας τις προτάσεις των παιδιών του τμήματος:

ΣΩΣΕ ΤΗ ΓΗ.ΚΑΝΕ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΚΙ ΕΣΥ.

Με τα ημερολόγια μας λοιπόν προσπαθήσαμε να επικοινωνήσουμε το μήνυμά μας στις οικογένειες των παιδιών για να γίνει η ανακύκλωση στάση

ζωής για όλους

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ-ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΜΕ ΤΗ ΓΗ ΜΑΣ ΠΟΥ ΑΡΡΩΣΤΑΙΝΕΙ.ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΤΗ ΛΕΞΗ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Μια ιδέα επίσης που υλοποιήθηκε ύστερα από πρόταση των παιδιών ήταν η δημιουργία αφίσας.

ΕΤΟΙΜΗ Η ΑΦΙΣΑ ΜΑΣ.ΓΙΑ ΝΑ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΟΥΜΕ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΤΗΝ ΑΝΑΡΤΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΒΕΒΑΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

6° ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΤΙΤΛΟΣ: Αξιολόγηση του προγράμματος

ΣΤΟΧΟΙ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Δημιουργία αρχικού και τελικού εννοιολογικού χάρτη με ιδεοθύελλα στην ολομέλεια και καταγραφή των απαντήσεων των παιδιών. Ο αρχικός εννοιολογικός χάρτης έχει στόχο τη διερεύνηση της προηγούμενης γνώσης και εμπειρίας των παιδιών για το θέμα για την καλύτερη διαμόρφωση της πορείας της έρευνας. Προτείνονται οι ακόλουθες ερωτήσεις:

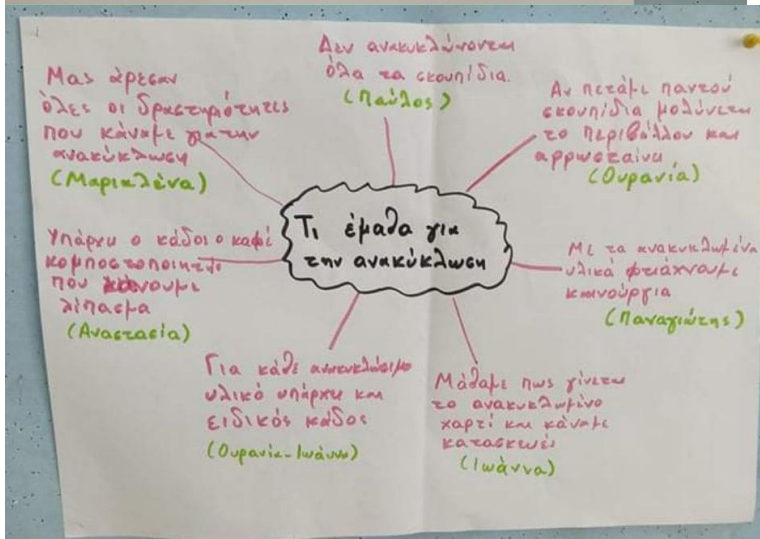
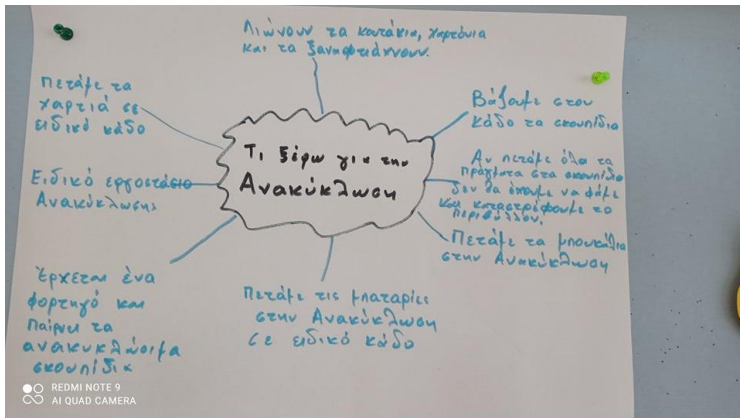
Τι είναι σκουπίδια; 2. Που έχετε δει σκουπίδια; 3. Πού νομίζετε ότι υπάρχουν σκουπίδια σε ένα δρόμο; 4. Τι νομίζετε ότι υπάρχει στο δρόμο που έχει σχέση με τα σκουπίδια; 5. Τι άλλο υπάρχει που έχει σχέση με τα σκουπίδια; 6. Εσείς τι κάνετε με τα σκουπίδια; 7. Τι θα είχε ενδιαφέρον να ψάξουμε σε σχέση με τα αντικείμενα που δεν χρειαζόμαστε πια;

Ο τελικός εννοιολογικός χάρτης έχει ως στόχο την καταγραφή και τεκμηρίωση της νεοαποκτηθείσας γνώσης των παιδιών και ταυτόχρονα την κινητοποίηση μεταγνωστικών διεργασιών μέσω του αναστοχασμού. Οι μαθητές/τριες αναστοχάζονται σχετικά με τη διαδικασία της μάθησης τους, τον εμπλουτισμό των πρότερων γνώσεων τους, αξιολογούν τη συνεισφορά τους στη μαθησιακή διαδικασία, εκφράζουν τα συναισθήματα τους για αυτήν και συγκρίνουν τις ιδέες και γνώσεις τους με αυτές άλλων παιδιών σχετικά με το θέμα.

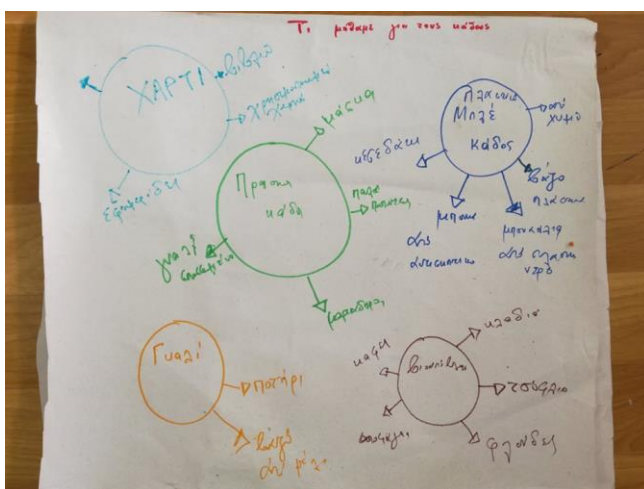
Γίνονται οι ακόλουθες ερωτήσεις: 1. Θα σας διαβάσω από τον πρώτο χάρτη τι πιστεύατε για τα απορρίμματα. Θέλω να μου εντοπίσετε τις διαφορές σε όσα γνωρίζετε τώρα με όσα γνωρίζατε πριν. Ποια είναι η πιο σημαντική αλλαγή;

1. Τελικά τι είναι απορρίμματα;
2. Αναρωτιέμαι πώς θα μπορούσαμε να τα μειώσουμε;
3. Αναρωτιέμαι τι θα συμβεί εάν τελικά δεν κάνουμε ανακύκλωση ..
4. Πού νομίζετε ότι βοηθήσατε όταν μαθαίναμε όλα αυτά τα πράγματα;

5. Ποια από όλες τις δραστηριότητες που κάναμε σας άρεσε περισσότερο και γιατί;
6. Πώς νιώθετε για όλα όσα κάναμε και για όλα όσα μάθατε;

ΤΟ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΑ

- Για τον έλεγχο της εμπέδωσης της νέας γνώσης τα παιδιά έπαιξαν παιχνίδια με την τεχνική του σύρε κι άφησε

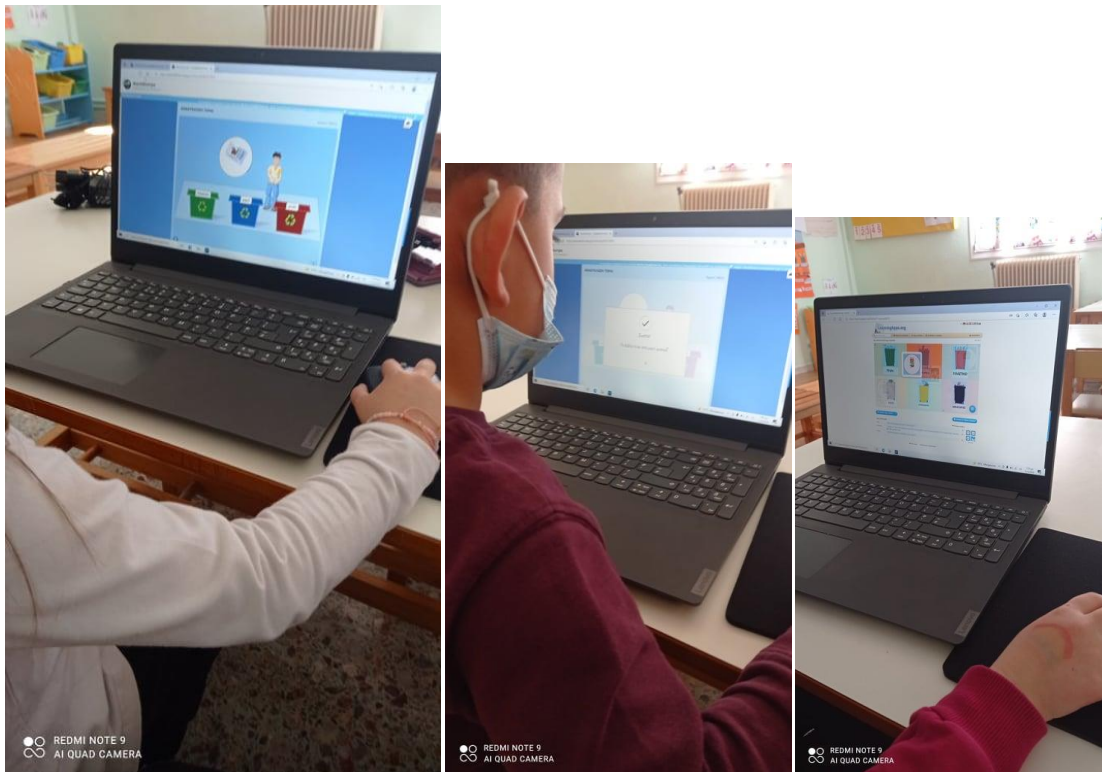
Παιχνίδι 1 Διακρίνουν τα είδη που ανακυκλώνονται

<https://learningapps.org/display?v=ppakzw9z321>

Παιχνίδι 2 Διαχωρίζουν τις κατηγορίες των ανακυκλώσιμων ειδών

<http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/3601> (σε τρεις κατηγορίες)

<https://learningapps.org/display?v=ρρσϑαϑγι521> (σε έξι κατηγορίες)

- Τα παιδιά συμπλήρωσαν φύλλο αξιολόγησης για το πρόγραμμα της ανακύκλωσης

Φύλλο Αξιολόγησης για την ανακύκλωση Σωστού(ν) ή Λάθους(χ)

1. Το σύμβολο της Ανακύκλωσης είναι 2 βελάκια
2. Το γυαλί είναι υλικό που ανακυκλώνεται
3. Το αλουμίνιο δεν ανακυκλώνεται
4. Ο κάδος της Ανακύκλωσης είναι πράσινος
5. Τα υλικά που ανακυκλώνονται τα μαζεύει ένα φορτηγό και τα πάει στο κέντρο ανακύκλωσης
6. Από χαρτί ανακυκλωμένο μπορούμε να φτιάξουμε ένα πλαστικό μπουκάλι
7. Το σύμβολο της ανακύκλωσης είναι 3 βελάκια
8. Από χαρτί ανακυκλωμένο μπορούμε να φτιάξουμε ένα βιβλίο
9. Τα τάπερ που βάζουμε το κολατσό μας είναι από πλαστικό
10. Οι μπαταρίες αν πεταχτούν μολύνουν το έδαφος και το νερό

Φύλλο Αξιολόγησης για την ανακύκλωση Σωστού(ν) ή Λάθους(χ)

1. Το σύμβολο της Ανακύκλωσης είναι 2 βελάκια
2. Το γυαλί είναι υλικό που ανακυκλώνεται
3. Το αλουμίνιο δεν ανακυκλώνεται
4. Ο κάδος της Ανακύκλωσης είναι πράσινος
5. Τα υλικά που ανακυκλώνονται τα μαζεύει ένα φορτηγό και τα πάει στο κέντρο ανακύκλωσης
6. Από χαρτί ανακυκλωμένο μπορούμε να φτιάξουμε ένα πλαστικό μπουκάλι
7. Το σύμβολο της ανακύκλωσης είναι 3 βελάκια
8. Από χαρτί ανακυκλωμένο μπορούμε να φτιάξουμε ένα βιβλίο
9. Τα τάπερ που βάζουμε το κολατσό μας είναι από πλαστικό
10. Οι μπαταρίες αν πεταχτούν μολύνουν το έδαφος και το νερό

Φορείς και άλλες συνεργασίες που εμπλούτισαν το πρόγραμμά μας

- Εταιρεία Διαχείρισης των Απορριμμάτων της Δυτικής Μακεδονίας – ΔΙΑΔΥΜΑ
- Υπεύθυνοι φορείς για τη διαχείριση των απορριμμάτων του Δήμου Βοΐου

